

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Mgr. Jitkou Zavřelovou ve věci žalobce: **XX**, státní příslušník Vietnamské socialistické republiky, bytem X, X, zastoupen Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, 110 00 Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 10. 2016, č. j. OAM-319/ZA-ZA11-HA10-2016,

t a k t o :

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení rozhodnutí označeného v záhlaví, jímž bylo rozhodnuto, že se mezinárodní ochrana podle

§ 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), žalobci neuděluje.

Toto rozhodnutí žalobce napadá žalobou, již se domáhá zrušení napadeného rozhodnutí a přiznání náhrady nákladů řízení. V žalobě namítá, že žalovaný při svém rozhodování nedostatečně zjistil skutkový stav věci, respektive že si zjištěné skutečnosti nesprávně vykládá. V důsledku toho dostatečně neposoudil jednotlivé důvody pro udělení azylu a doplňkové ochrany. Žalovaný se téměř nezabýval důvody pro přiznání azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu, což činí jeho rozhodnutí nepřezkoumatelným. Pokud jde o důvody pro přiznání azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, vyplynulo podle názoru žalobce z řízení zcela jasně, že žalobce má odůvodněné obavy z pronásledování ze strany vymahačů dluhů ve své vlasti, přičemž hrozí, že státní orgány nebudou schopny jej před jejich protiprávním jednáním ochránit. Tím, že žalovaný dospěl k závěru, že navzdory skutkovému stavu tvrzenému žalobcem nebyly naplněny podmínky pro přiznání azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, je jeho rozhodnutí vnitřně rozporné, nezákonné a nepřezkoumatelné. Žalobce poukazuje na to, že důkazní standard při udělování azylu podle § 12 písm. a) a b) je ovládán zásadou přiměřené pravděpodobnosti; v této souvislosti poukazuje i na ustálenou judikaturu, která se týká důkazního standardu v azylovém řízení. Žalovaný podle názoru žalobce ve svém rozhodnutí zmíněnou judikaturu nezohlednil a nesprávně proto vychýlil důkazní břemeno v neprospěch žalobce.

Žalobce dále tvrdí, že žalovaný pochybil, jestliže nerozhodl o přiznání humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Žalobce si je vědom toho, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok a plně se zde uplatní správní uvážení žalovaného. Takové správní uvážení však nesmí vybočit z mezí a hledisek stanovených zákonem a rozhodnutí, založené na správním uvážení, musí být přezkoumatelné, tedy být patřičně a náležitě odůvodněno. Podle názoru žalobce nelze v napadeném rozhodnutí vysledovat úvahy vedoucí k rozhodnutí žalovaného ve vztahu k důvodům hodným zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, což činí napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným.

Žalobce dále tvrdí, že žalovaný ve svém rozhodnutí špatně posoudil hrozbu nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu, tedy hrozbu mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení. V rámci § 14a zákona o azylu postačuje hrozba nižší intenzity, než je požadována v § 12 téhož zákona, kde je třeba prokázat přímo pronásledování. Žalobce se domnívá, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany vyšla najevo hrozba vážné újmy v potřebné intenzitě pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, a to ze strany vymahačů dluhů, kteří žalobci již jednou vyhrožovali. Závěr žalobce, že nebyly dány důvody pro přiznání doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu jsou podle názoru žalobce nesprávné a nepřezkoumatelné.

Dále se podle názoru žalobce žalovaný dostatečně nevypořádal s otázkou udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu, kdy v odůvodnění napadeného rozhodnutí pouze konstatoval, že vycestování žalobce není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Pouhé konstatování výše uvedeného bez bližšího odůvodnění považuje žalobce za nedostačující.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvádí, že žalobcovy námitky neprokazují nezákonnost napadeného rozhodnutí a z toho důvodu navrhuje žalobu zamítnout. Žalovaný poukazuje na obsah správního spisu; při svém rozhodování vycházel zejména z výpovědi žalobce, přiměřeně aktuálních informací a dalších materiálů, k nimž se žalobce mohl vyjádřit, avšak této možnosti v jednom případě ze dvou nevyužil. Žalovaný uvádí, že se podrobně zabýval všemi důvody pro udělení mezinárodní ochrany, jež žalobce uvedl, a své rozhodnutí podrobně, jasně a srozumitelně odůvodnil. Žalobce v průběhu řízení uvedl, že o udělení mezinárodní ochrany žádá z důvodu zlegalizování pobytu v České republice, aby zde mohl žít se svou manželkou, a proto, že si již zvykl na zdejší způsob života. Po návratu do vlasti se obává protiprávního jednání ze strany svých věřitelů a také nemá kde bydlet. S uvedenými důvody se žalovaný vypořádal ve svém rozhodnutí, na jehož správnosti trvá, a odmítá obecné námitky uvedené v žalobě.

Ke konkrétním námitkám uvádí žalovaný následující: k námitce, že nedostatečně zjistil skutkový stav a následně jej nesprávně posoudil, žalovaný uvádí, že dostal své povinnosti vypořádat se s důvody, které žalobce uvedl v žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Zabýval se obavami žalobce z pronásledování jeho věřiteli po návratu do vlasti, které neshledal jako azylově relevantní, neboť žalobce se dosud ani nepokusil domoci se ochrany proti protiprávnímu jednání věřitelů u vietnamských státních orgánů. Důvod, že žalobce chce žít se svou ženou, není důvodem k udělení mezinárodní ochrany; k tomu v právním řádu České republiky slouží jiné nástroje. Žalovaný tvrdí, že se řádně vypořádal i s otázkou, zda by žalobcovo vycestování nebylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Žalovaný podotýká, že žalobce o legální pobyt v České republice přišel vlastním zaviněním – tím, že si v místě svého bydliště nepřebíral úřední poštu. Mezinárodní ochrana podle názoru žalovaného nemá sloužit jako náhrada legálního pobytu nebo jako pojistka proti ukončení pobytu. Žalovaný se domnívá, že dostatečně odůvodnil i to, proč žalobci nepřiznal humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu.

Ze správního spisu soud zjistil tyto podstatné skutečnosti: žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu dne 3. 4. 2016. Ve své žádosti žalobce uvedl, že je státním příslušníkem Vietnamské socialistické republiky, přičemž se prokázal platným cestovním dokladem. Je bez náboženského vyznání a bez politického přesvědčení. Dále uvedl, že je zdravý. Jako důvod žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl zrušený pobyt v České republice. Chce zůstat se svou manželkou v České republice, kde je už zvyklý. Ve Vietnamu má velký dluh, který nemůže splácet a rovněž tam nemá kde bydlet.

Při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 6. 4. 2016 žalobce doplnil, že do České republiky přijel v roce 2006 za účelem podnikání. Přicestoval na vízum, které mu zařídila specializovaná firma, a poté si jej postupně prodlužoval až do současnosti. V důsledku toho, že si nepřebíral poštu na nahlášené adrese, mu nebylo vízum prodlouženo. Do Vietnamu se vrátit nechce, neboť tam má dluh s vysokými úroky, který nemůže platit. Dluh činí 1.800.000 Kč, které si žalobce půjčil na cestu a na podnikání od soukromých osob, které se zabývají nelegálním poskytováním půjček. Obává se, že když dluh nesplatí, věřitelé jej zbijí nebo zabijí. Věřitelé již žalobci zabavili prodejnu s motorkami a přijde i o nemovitost, v níž ve Vietnamu bydlel. Žalobce je přesvědčen, že vietnamské úřady zasahují pozdě. Navíc kdyby svou situaci nahlásil a požadoval po tamních úřadech pomoc, situace bude ještě horší. Tvrdí, že jej věřitelé v létě roku 2005 už jednou zbili, což však nikde nehlásil, protože měl

strach, a ani se svými zraněními nenavštívil lékaře. Od té doby byl ve Vietnamu dvakrát, a to během roku 2013. Při jeho druhé návštěvě mu věřitelé vyhrožovali opětovným zbitím, pokud dluh nezaplatí. Při své druhé návštěvě Vietnamu v roce 2013 tam měl žalobce svatbu; se svou manželkou se seznámil v České republice. Manželka je dalším důvodem, proč chce žalobce zůstat v České republice. Jeho žena zde má trvalý pobyt a podniká, na rozdíl od žalobce se naučila česky; do Vietnamu se vracet nechce. Oba si již v České republice zvykli a mají to tu rádi. Žalobce má ve Vietnamu už jen provdanou sestru. Na závěr žalobce předložil doklad o ubytování v České republice.

Podle správního spisu žalovaný shromáždil následující podklady pro posouzení žádosti: žalobcův výpis z evidence cizinců s povoleným pobytem ze dne 21. 11. 2016, informaci Ministerstva zahraničních věcí ze dne 26. 5. 2015, č. j. 98851/2015-LPTP, o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a o návratu do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí, výroční zprávu Human Rights Watch 2016 o Vietnamu ze dne 27. 1. 2016, zprávu Freedom House Svoboda ve světě 2015 – Vietnam ze dne 28. ledna 2015 a výroční zprávu Amnesty International 2014/2015 o Vietnamu ze dne 25. 2. 2015.

Žalobce se dne 6. 4. 2016 seznámil s podklady rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany; dne 19. 9. 2016 se k dalšímu seznámení s podklady nedostavil, ačkoli k tomu byl vyzván. Napadené rozhodnutí bylo vydáno dne 18. 10. 2016 a dne 9. 11. 2016 s ním byl žalobce seznámen. Dne 21. 11. 2016 byla zdejšímu soudu doručena žaloba proti napadenému rozhodnutí.

Podle § 12 zákona o azylu platí: „*Azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec*

a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo

b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.“

Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu platí: „*Doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.“*

Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu platí: „*Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje [...] b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání [...] d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“*

Při ústním jednání žalobce setrval na důvodech žaloby s tím, že původní manželství je již nefunkční. Rozveden však žalobce není, protože manželka odcestovala do Vietnamu. Nově však žalobce čeká dítě s občankou České republiky, což by v případě odročení jednání mohl doložit. Tato skutečnost také důvodem k zahájení řízení o zrušení správního vyhoštění a mohla by dle žalobce být relevantní z pohledu možnosti udělit žalobci humanitární azyl či

doplňkovou ochranu. K důkazu žalobce navrhl důkaz vyrozumění Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie o zahájení správního řízení ve věci žádosti žalobce o vydání nového rozhodnutí, kterým bylo zrušeno rozhodnutí o správním vyhoštění a výzvu téhož orgánu k odstranění vad žádosti. Žalovaný setrval na důvodech žalobou napadeného rozhodnutí. K nově uvedené skutečnosti žalovaný uvedl, že ta musí vést žalobce k tomu, aby si svůj další pobyt v České republice upravil v režimu zákona o pobytu cizinců.

Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. Soud posoudil žalobu v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany).

Co se týká námitky žalobce, že žalovaný se téměř nezabýval důvody pro přiznání azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu, souhlasí soud s názorem žalovaného, že žalobce v řízení neuvedl nic, co by nasvědčovalo tomu, že je ve Vietnamu pronásledován za uplatňování politických práv a svobod. Ve své žádosti žadatel uvedl, že je osobou bez politické příslušnosti a hovořil-li o svých obavách, pak zmiňoval strach z věřitelů. Žalovaný nepochybil, jestliže se v pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany dále na pronásledování za uplatňování politických práv a svobod dále nedotazoval a dále jej nezkoumal. Tento závěr soudu je zcela v souladu s názorem Nejvyššího správního soudu, z jehož rozsudku ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 – 41, jasně vyplývá, že „*povinností správního orgánu je zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu [...] jen tehdy, jestliže*

žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené. Z žádného ustanovení zákona však nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci [...] má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení

uvedl.“ Tato žalobní námitka tedy není důvodná.

K námitce žalobce, že žalovaný nesprávně vyhodnotil skutkový stav a v důsledku toho nezákonně nepřiznal žalobci azyl podle § 12 písm. b) zákona o azylu soud uvádí, že žalobce v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že má strach z „pronásledování“ ze strany svých věřitelů, jimž dluží značnou peněžní částku. Z článku 6 písm. c) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU (dále jen „kvalifikační směrnice“) sice vyplývá, že původcem pronásledování může být i nestátní subjekt, avšak pouze za podmínky, že stát nebo mezinárodní organizace nejsou schopni proti těmto pronásledovatelům zajistit ochranu. Žalobce v řízení uvedl, že se se svými obavami a zraněními v důsledku tvrzeného napadení věřiteli nikdy neobrátil na vietnamské orgány veřejné moci a vyjádřil domněnku, že by mu oznámení stejně nepomohlo, respektive by situaci ještě zhoršilo. Za situace, kdy žalobce není s to své obavy z ingerence vietnamských orgánů veřejné moci nijak doložit, byť třeba jen vlastní negativní zkušeností, a zároveň netvrdil nic, z čehož by vyplývalo, proč se na orgány veřejné moci z objektivních příčin obrátit nemůže (například, jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 50/2008 ze dne 31. 10. 2008, že účinný právní systém

pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících způsobení vážné újmy v zemi žadatele vůbec neexistuje, žadatel ke státním orgánům nemá z nějakého důvodu vůbec přístup, nebo z jiného důvodu vyplývajícího ze specifického postavení žadatele) nelze mít bez dalšího za to, že nemůže využít ochrany státu, jehož je státním občanem.

Nadto soud uvádí, že aby bylo možné subsumovat pronásledování pod zmiňované ustanovení, musí nastat jeden z důvodů, které § 12 písm. b) zákona o azylu, resp. analogicky článek 10 kvalifikační směrnice, taxativně vyjmenovává. Jakkoli mohou být obavy žalobce z protiprávního jednání věřitelů oprávněné, věřitelé jej pronásledují proto, že není schopen dostát svému soukromoprávnímu smluvnímu závazku. Zjevně se tedy v dané věci nejedná o pronásledování žalobce z důvodu jeho rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. V tomto případě považuje soud za nadbytečné blíže rozebírat otázky související s důkazním standardem pro prokázání pronásledování podle § 12 písm. b) zákona o azylu, protože již z jazykového výkladu tohoto ustanovení vyplývá, že jej na situaci žalobce, jak ji popsal v řízení o udělení mezinárodní ochrany, aplikovat nelze. V tomto případě navíc důvodem nepřiznání azylu podle § 12 písm. b) není to, že by žalobce neunesl důkazní břemeno, avšak to, že neunesl břemeno tvrzení, protože žádné azylově relevantní důvody, které by bylo možno subsumovat pod zmiňované ustanovení zákona o azylu, netvrdil. Soud v tomto ohledu poukazuje na výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 – 41, a uzavírá, že tuto žalobní námitku považuje za nedůvodnou.

K další námitce žalobce, že žalovaný dostatečně neodůvodnil, proč nepřiznal žalobci humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu, čímž své rozhodnutí zatížil vadou nepřezkoumatelnosti, soud uvádí, že úvahy žalovaného o neudělení tzv. humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu podléhají pouze omezenému soudnímu přezkumu (srov. rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48). Žalovaný uvedl, že průběhu řízení nevyšly najevo žádné okolnosti hodné zvláštního zřetele. Žalobce je zdravou dospělou osobou schopnou se o sebe postarat. Žalobce neuvedl žádné skutečnosti, jež by udělení humanitárního azylu podmiňovaly. Tuto úvahu považuje soud za racionální, podepřenou obsahem správního spisu, a s jako takovou se s ní ztotožňuje. Rovněž poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2003, č. j. 4 Azs 31/2003 – 64, podle něhož nelze obtíže žadatele o azyl, spočívající v nemožnosti splácení dluhu soukromým osobám v zemi původu, bez přistoupení dalších zvláštního zřetele hodných okolností vnímat jinak než jako důvody ekonomické, nepostačující k udělení azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

Dále žalobce namítal, že žalovaný dostatečně neodůvodnil, proč nepřiznal žalobci doplňkovou ochranu podle § 14a odst. 1 a 2 písm. b), čímž své rozhodnutí zatížil vadou nesprávnosti a nepřezkoumatelnosti. Soud si je vědom toho, že žalobce v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany vyjádřil obavu, že mu hrozí ze strany věřitelů fyzické útoky a případně i usmrcení. Pro původce vážné újmy přitom platí totéž, co bylo výše uvedeno ve vztahu k původcům pronásledování: v situaci žadatele, jemuž podle jeho slov hrozí vážná újma ze strany vymahačů dluhů, tedy nestátních subjektů, musí být prokázáno, že mu stát či mezinárodní organizace nejsou schopni nebo ochotni poskytnout ochranu před touto újmou. To však s ohledem na to, že se žalobce neobrátil na vietnamské orgány, ani neuvedl žádné objektivní příčiny, proč se na ně obrátit nemohl, nelze mít za prokázané. Tato námitka je tedy nedůvodná.

Poslední námitkou žalobce tvrdil, že žalovaný dostatečně neodůvodnil, proč nespátřuje rozpor vycestování žalobce s mezinárodními závazky České republiky podle § 14a odst. 1 a 2 písm. d), přičemž sám žalobce neuvedl, s jakými mezinárodními závazky by mělo být jeho vycestování v rozporu. Soud v první řadě konstatuje, že se žalovaný případným rozporem žalobcova vycestování s mezinárodními závazky České republiky zabýval, a to zejména na straně 9 napadeného rozhodnutí, kde vypořádal otázku respektování rodinného života žalobce. Konstatace na straně 9 napadeného rozhodnutí je odůvodněna již v argumentaci k jiným částem § 14a zákona o azylu na stranách 7 a 8. Skutečnost, že žalovaný znovu nezopakoval důvody, které již v rozhodnutí jednou uvedl, nemá za následek nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Soud považuje odůvodnění žalovaného v napadeném rozhodnutí za dostačující a tuto námitku hodnotí jako nedůvodnou.

Soud uzavírá, že rozhodnutí žalovaného není nepřezkoumatelné, žalovaný se vypořádal se všemi žalobcem uvedenými důvody z pohledu všech forem mezinárodní ochrany, v odůvodnění rozhodnutí shrnul skutkový stav zjištěný na základě zpráv o zemi původu, vyložil úvahy, jimiž se řídil při jeho podřazení právním normám upravujícím formy mezinárodní ochrany.

Soud se nad rámec námitek uvedených v žalobě zabýval také skutečností, kterou žalobce jako novou uplatnil při jednání, neboť článek 46 odst. 3 směrnice 2013/32/EU vyžaduje, aby soudy prvního stupně přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ dle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu. Členské státy Evropské unie byly povinny výše uvedenou povinnost transponovat do vnitrostátního právního řádu do 20. 7. 2015 (viz čl. 51 odst. 1 směrnice). Protože doposud nebyly do českého právního řádu promítnuty požadavky čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32/EU, ačkoliv transpoziční lhůta již uplynula, má uvedený článek směrnice přímý účinek. Jelikož žádost o mezinárodní ochranu byla v této věci podána dne 3. 3. 2016, dopadá na toto řízení, včetně přezkumného řízení soudního, směrnice 2013/32/EU. Ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s. se tedy neužije.

Z čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32/EU podle názoru soudu plyne, že soud při svém rozhodování vychází ze skutkového i právního stavu, který tu je ke dni jeho rozhodování. Může tedy jít o stav jiný, než který byl rozhodný pro soudem přezkoumávané úvahy žalovaného. I za přímé aplikace čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32/EU ve vztahu k možnosti uplatňovat nové skutečnosti, platí, že, lze vznášet pouze takové, které žadatel o mezinárodní ochranu nemohl bez vlastního zavinění uvést již v řízení před správním orgánem. Tuto úvahu soud opírá o požadavek, aby se hlavní těžiště rozhodování o mezinárodní ochraně nacházelo v prvním stupni, tj. před žalovaným, který plyne například z bodu 16 preambule směrnice 2013/32/EU, podle něhož „je důležité, aby rozhodnutí o všech žádostech o mezinárodní ochranu byla přijímána na základě skutkových okolností a v prvním stupni orgány, jejichž pracovníci mají příslušné znalosti nebo jejichž pracovníkům bylo poskytnuto potřebné školení v oblasti mezinárodní ochrany“ nebo z bodu 22 preambule, podle jehož první věty „v zájmu členských států i žadatelů je rovněž zajistit, aby potřeba mezinárodní ochrany byla správně rozpoznána již v prvním stupni“. Tento závěr podle názoru soudu nic neubírá na tom, že žaloba proti rozhodnutí správního orgánu ve věci mezinárodní ochrany je účinným opravným prostředkem ve smyslu čl. 46 směrnice 2013/32/EU, neboť má (či jí lze přiznat) odkladný účinek a přezkoumává veškeré skutkové i právní závěry správního orgánu. K této otázce se

posléze vyjádřil také Nejvyšší správní soud, který v rozsudku ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015-32, vedl, že „[p]ovinnost určenou čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU nelze chápat jako podporu bezdůvodného roztržštění vyličení skutkového příběhu žadatele o mezinárodní ochranu v různých fázích řízení, včetně přezkumného soudního řízení. Jedná se o opatření, které má zamezit nesprávnému posouzení situace žadatelů ve světle aktuálních poměrů a závažných změn situace v zemi jejich původu či jejich osobních poměrů.“

Žalobce při jednání uvedl, že čeká dítě se svojí přítelkyní, která je občankou České republiky; tedy nad rámec žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl novou skutečnost. Tuto skutečnost přitom zjevně nemohl uvést v řízení před správním, neboť nastala až po jeho ukončení. Soud však tuto skutečnost nemá za azylově relevantní.

K tomu soud dodává, že právo na soukromý a rodinný život vyplývající z čl. 8 Úmluvy, primárně chrání právě § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, který znemožňuje uložení správního vyhoštění v případech nepřiměřeného zásahu do rodinného a soukromého života (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 – 71). Bylo-li tedy žalobci uloženo správní vyhoštění, musí se ochrany před zásahem do soukromého a rodinného života v podobě uložení správního vyhoštění domáhat právě v rámci řízení o vyhoštění (resp. v navazujícím soudním řízení), nikoliv v řízení o mezinárodní ochraně. To ostatně žalobce učinil, neboť podal žádost o vydání nového rozhodnutí podle § 122 odst. 7 zákona o pobytu cizinců.

Doplňkovou ochranu založenou na § 14 odst. 2 písm. d) zákona o azylu (ani jinou formu mezinárodní ochrany) nelze považovat za nástroj, jenž by měl poskytnout ochranu soukromému a rodinnému životu žadatele o mezinárodní ochranu, který vede na území České republiky. Nebyl-li tuzemský soukromý či rodinný život dostatečně zohledněn v jiných řízeních (např. v řízení o zrušení pobytového oprávnění, řízení o správním vyhoštění, trestním řízení), ať již z důvodu, že aplikovatelná právní norma nepředvídá zohlednění soukromého či rodinného života, nebo z důvodu nesprávného posouzení této otázky, nebo z důvodu nedostatečné procesní aktivity žadatele o mezinárodní ochranu, neznamená to, že by se v řízení o mezinárodní ochraně znovu otevíral prostor pro posouzení zásahu případného vycestování do země původu do tuzemského soukromého a rodinného života žadatele. Účelem žádosti o mezinárodní ochranu nemůže být vyloučit pomocí aplikace § 14 odst. 2 písm. d) zákona o azylu právní následky rozhodnutí vydaných dle jiných právních předpisů (typicky dle zákona o pobytu cizinců), v nichž se posuzuje přiměřenost přijatého opatření ve vztahu k zásahu do tuzemského soukromého a rodinného života žadatele.

Syntézou výše uvedeného lze dospět k závěru, že ochrana před nepřiměřeným zásahem rozhodnutí orgánů veřejné moci do soukromého a rodinného života, který žadatel udržuje na území České republiky, je žadateli dostupná v řízeních, která ústí ve vydání rozhodnutí, jimiž se žadateli ukončuje legální pobyt na území České republiky, ukládá povinnost vycestovat z území České republiky a zakazuje vstup na její území. V tomto kontextu je tedy třeba vnímat opodstatněnost závěru, k němuž dospěla judikatura správních soudů. Podle ní je možné pod § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu podřadit případy, kdy by v důsledku vycestování žadatele o mezinárodní ochranu do země původu byl porušen tzv. extraterritoriální účinek čl. 8 Úmluvy, tj. že by vycestováním žadatele o mezinárodní ochranu do země původu byl znemožněn jeho rodinný, případně soukromý život v jeho zemi původu, nikoliv že vycestováním by bylo znemožněno udržování a další rozvíjení rodinného a

soukromého života etablovaného v České republice. Pouze v případě, že by návratem do země původu byl znemožněn rodinný či soukromý život v zemi původu, je legitimní zvažovat, zda přijímající stát není povinen umožnit žadateli o mezinárodní ochranu přenést jeho rodinný, resp. soukromý život na území přijímajícího státu, a případně, zda je mu za tímto účelem povinen také udělit doplňkovou ochranu (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 – 71, ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 – 65, a usnesení téhož soudu ze dne 12. 5. 2016, č. j. 5 Azs 29/2016 – 19). Ostatně z § 2 odst. 9 a 10 a § 14a odst. 1 zákona o azylu plyne, že z pohledu přiznání doplňkové ochrany je relevantní pouze hrozba vážné újmy, jejímž původcem je stát, jehož je žadatel o mezinárodní ochranu občanem, resp. soukromé osoby na území tohoto státu. Stát, jehož je žadatel občanem, může být původcem hrozby vážné újmy spočívající v zásahu do rodinného či soukromého života pouze v situacích, na které dopadá extraterritoriální účinek čl. 8 Úmluvy. Cizí stát nemůže ohrožovat rodinný a soukromý život, který žadatel o mezinárodní ochranu udržuje na území státu, v němž žádá o mezinárodní ochranu.

Z pohledu případné aplikace § 14a odst. 1 ve spojení s odst. 2 písm. d) zákona o azylu by tak bylo povinností soudu, resp. žalovaného zabývat se otázkou, zda právní či faktické podmínky neznemožní žalobci vést v zemi původu svůj soukromý a rodinný život; to ovšem pouze za situace, že by žalobce toto tvrdil. To však žalobce neučinil a zle uzavřít, že pokud chce žalobce vést soukromý život se svojí družkou, nic jim nebrání v tom, aby svůj vztah rozvíjeli na území jiného státu, včetně země svého původu. Z těchto všech důvodů považoval soud nové tvrzení žalobce za azylově nerelevantní. Proto také soud zamítl jako nadbytečné důkazy navržené žalobcem.

Žalobce se svými námitkami neuspěl. Jelikož nevyšly najevo žádné jiné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, krajský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovanému pak žádné náklady řízení, jejichž náhradu by mu bylo možné přiznat, nevznikly.

Poučení : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 26. května 2017

Mgr. Jitka Zavřelová, v.r.
soudkyně

Za správnost: Alena Léblová